

28. De gemoedstoestand.

Mensen hebben van nature niet automatisch de reflex die nodig is om honden in onze wereld gelukkig te maken.

Om op de juiste manier om te gaan met honden moet je “met” de natuur werken, niet ertegen. Met fantasie of/en emotie kom je nergens, het is kennis dat je moet hebben!

De gemoedstoestand of stemming is dus iets dat gecreëerd wordt. In sommige gevallen kan dat zo lang aanhouden dat men van een karaktereigenschap spreekt. Denk maar aan de goede hondentrainers die “altijd geluk” hebben wanneer ze een nieuwe hond hebben. Het is zaak om de juiste gemoedstoestand bij uw hond te creëren en dat zowel mensen als honden die gemoedstoestand zelf kunnen beïnvloeden is duidelijk en zeker in een leerfase voor huishonden negatief.

Bij mensen kunnen we als voorbeeld aan dat oude mopje denken van die vertegenwoordiger die op een verlaten weg op een avond lek rijdt. Hij heeft wel een reservewiel bij zich maar geen krik. In de verte ziet hij een boerderij waar nog licht brandt en hij begeeft zich op weg om een krik te lenen. Na enkele stappen denkt hij dat die boer zeer waarschijnlijk zijn krik aan hem niet zal uitlenen want het is donker en hij kent hem niet. Hij stapt verder er is geen andere oplossing en hij denkt weerom “Waarschijnlijk krijg ik die krik toch niet”. Hij stapt verder maar in gedachte raakt hij er steeds meer van overtuigd dat hij die krik niet krijgt. Na lang stappen en veel denken is hij op de boerderij aangekomen, hij belt, de boer doet open en voor deze wat kan vragen roept de vertegenwoordiger opgewonden “Houdt uw krik, ik moet ze al niet meer hebben!”

Uiteraard is dit een grap maar het geeft aan dat mensen hun stemming zelf kunnen beïnvloeden en honden doen dat ook, zeker wanneer ze geen leider hebben!

Stel: uw hond is met andere honden aan het spelen, u wil naar huis, u roept uw hond maar die is plots stoïcijns doof of je bent totaal ontspannen aan het wandelen, u laat uw hond markeren (wat hem op dat moment aan de leiding brengt, alleen leiders markeren) een beetje verder wil u naar links en hij wil rechtdoor (wat u dan weer aan de leiding brengt) met als gevolg knagende frustratie bij de hond.

Je moet niet altijd de beste zijn wel altijd leider! Op momenten zoals juist omschreven is uw hond niet in de juiste gemoedstoestand om iets te leren. Hij gaat iets nieuws dan in relatie vertalen met alle gevolgen vandien. Bijvoorbeeld zitten gaat dan trager omdat de aanvang van de zit (lichaamstaal) al uitstraalt dat u hoger in rang bent en dat heeft in deze gemoedstoestand voorrang op de beloning die volgt, eventueel begeleid of aangekondigd met een click wanneer de kont van de hond de grond raakt. Dus snelheid trainen heeft in deze gemoedstoestand weinig zin.

We moeten eerst een goede stemming creëren, ik noem dat “de groene fase”. Uiteraard moet de hond holistisch gehouden worden! Dat houdt o.a. in dat hij genoeg en juist moet bewegen en afreageren, dat hij juist moet geleidt en dus begeleid moet worden en gehuisvest en dat zijn voeding en conditie in orde moeten zijn.

Let op: niet alle honden die te dik zijn bewegen te weinig en eten teveel. Ik ontmoet zéér regelmatig honden die te dik zijn en toch ondervoedt. Bvb. Te weinig spiermassa en teveel vet wat uiteraard verstrekkende gevolgen heeft voor hun welzijn. Ik geloof niet dat er voedingen op de markt zijn waar essentiële zaken in ontbreken er zijn nog wel steeds honden die gevoerd worden met voeders waar niet voldoende essentiële zaken kunnen uit benut worden en in een poging die uiteindelijke tekorten aan te vullen krijgen die honden van andere voedingsstoffen teveel binnen. Als een hond wel wil maar niet kan houdt het op natuurlijk!

Wanneer ik het over de gemoedstoestand heb is het duidelijk dat dit één stuk is van de puzzel waar je alle stukjes moet van hebben om tot een geheel te komen, het is veel meer dan fysisch afreageren. Dat zou men bvb kunnen doen door hem alleen maar achter ballen te laten rennen maar dan creëert men een ballengek en geen gezonde geest. Evenwicht is hier een sleutelwoord, we hebben temperament nodig, geen opwinding of nervositeit.

Wanneer je een hond hebt die per dag 5 km moet lopen krijg je het gemakkelijk voor mekaar om hem gewoon te maken van maar 1 km per dag te doen maar zijn gemoedstoestand krijg je nooit optimaal.

Ook een hond die niet goed is aangepast kan men buiten het labo nooit in de juiste gemoedstoestand brengen. In situaties die hij gevaarlijk acht neemt zijn instinct over en brengt hem in de fase die ik “de rode fase” noem. Dat kan gevaarlijk zijn maar dat is niet automatisch zo. Wel is het zo dat hij niet kan leren en hier staat onze emotie en perceptie ons gezond verstand soms in de weg.

Aanleg is de permanente toestand, gedrag is de actieve toestand. Gedrag is de perfectionering van aanleg! Een veel voorkomende misvatting is hier: eerst laten sterk worden en dan blijven doen of trainen, hij leert het wel.

Maar er is een verschil in instincten en oerdriften. Instincten kunnen in een bepaalde periode gevormd en ontwikkeld worden. Oerdriften zijn er en kunnen tot uiting komen maar kunnen niet gevormd worden. Oerdriften liggen instinctmatig vast!

Een voorbeeld van een oerdrift of fundamenteel instinct is eten. Men kan een hond leren om voedsel te weigeren maar niet onbeperkt! Immers dan zou hij sterven. Ook mensen kunnen geen zelfmoord plegen door zonder hulpmiddelen hun adem in te houden. Daarom is het een fundamenteel instinct of oerdrift die een reflex creëert en ook honden hebben die en gelukkig maar.

Om goed te kunnen functioneren hebben honden bvb angst nodig alleen moet die niet overdreven zijn omdat wij op het juiste moment niet de juiste dingen gedaan hebben en dat is nooit een kwestie van tijd maar altijd van prioriteit!

En natuurlijk bestaan er rastypische kenmerken maar het gedrag van een volwassen hond is voor het grootste gedeelte het resultaat van zijn opvoeding en daar is de gemoedstoestand een onderdeel van.

Een voorbeeld daarvan is: de hond doet iets omdat u dat zegt, wordt daarvoor beloont of de hond doet iets omdat hij daarvoor zal beloont worden.

- Het eerste is leren, dat kan men later verlangen.
- Het tweede is gedrag kopen, er is altijd het gevaar van de opperste beloning.

Een ander voorbeeld voor sommige honden bestaat, iets als wandelen met de baas niet. Het uitlaten wordt patrouilleren, afreageren, scannen, verkennen van het territorium of het afbakenen en markeren ervan. Achter instinct zit geen wetenschap en als de hond doet wat hij wil volgt hij dikwijls zijn instinct en dominantie is niet zwart - wit.

Om gelukkig met een hond samen te leven gaan verstandige mensen niet hun redelijke wensen verlagen maar trachten ze hun kennis te verhogen en juist daarom gaan nogal wat mensen naar de hondenschool. Dat is goed en ook logisch maar juist door de aanwezigheid van al die andere honden is de gemoedstoestand van uw hond daar niet automatisch optimaal en dat zou hij om te leren juist wel moeten zijn. U ziet, het is niet gemakkelijk, gelukkig kan het wel maar niet "vlug, vlug".

Dus: de hond moet van die ontspannen sfeer waarin hij meestal verkeerd en waar hij recht op heeft (Ik noem die "de oranje fase". Zonder deze fase zou hij al vlug ten onder gaan aan stress) in de juiste gemoedstoestand gebracht worden om te kunnen leren. Natuurlijk gaat dat zelfs wanneer je het goed doet met een volwassen hond meestal sneller dan met een jonge hond.

Belangrijk om weten is dat wanneer de gemoedstoestand niet goed is zowel belonen als corrigeren niet helpen. Het is zelfs zo dat wanneer er van de hond uit geen interesse is om wat dan ook met de mens te doen de gemoedstoestand totaal onbelangrijk wordt en dus uiteindelijk samenleven onmogelijk wordt.

Zoals we al dikwijls hebben omschreven zijn er gelukkig weinig probleemhonden maar is er in verhouding veel ongewenst dus probleemgedrag. Zeer dikwijls is dat een opstapeling van kleinigheden die leiden tot een groot probleem dat werkt als een schakelaar die we dan niet meer kunnen uitzetten in het circuit.

Om dat te vermijden is de gemoedstoestand één fase en die moet positief zijn. Een hond kan en mag dus bvb bang en nieuwsgierig zijn. Als hij in de juiste gemoedstoestand is rekent hij op zijn leider, niet op zijn instinct!

Denis Steurs